

UCHWAŁA Nr 1232/17 ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie przyznania Nagrody Województwa Małopolskiego im. Romana Reinfussa za wybitne i szczególne osiągnięcia w dziedzinie zachowania lokalnej tożsamości kulturowej w Małopolsce w 2017 roku.

Data utworzenia 2017-08-01

Numer aktu 1232

Na podstawie art. 11 ust. 2 pkt 7 i 8, art. 14 ust. 1 pkt 3, art. 41 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 486, z późn. zm.), art. 7a ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 406, z późn. zm.) oraz uchwały Nr XLIX/811/10 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 27 września 2010 r. w sprawie ustanowienia Nagrody Województwa Małopolskiego im. Romana Reinfussa za wybitne i szczególne osiągnięcia w dziedzinie zachowania lokalnej tożsamości kulturowej w Małopolsce, zmienionej uchwałą Nr XXII/324/16 z dnia 25 kwietnia 2016 r., Zarząd Województwa Małopolskiego uchwała, co następuje:

§ 1

1. Przyznaje się Nagrodę Województwa Małopolskiego im. Romana Reinfussa za wybitne i szczególne osiągnięcia w dziedzinie zachowania lokalnej tożsamości kulturowej w Małopolsce w 2017 roku, laureatom wskazanym do nagrody na podstawie rekomendacji Kapituły Nagrody dokonującej oceny zgłoszeń do Nagrody Województwa Małopolskiego im. Romana Reinfussa.
2. Przyznaje się wyróżnienia w ramach Nagrody Województwa Małopolskiego im. Romana Reinfussa za wybitne i szczególne osiągnięcia w dziedzinie zachowania lokalnej tożsamości kulturowej w Małopolsce w 2017 roku wyróżnionym, którzy wskazani zostali do wyróżnień na podstawie rekomendacji Kapituły Nagrody.
3. Lista laureatów Nagrody Województwa Małopolskiego im. Romana Reinfussa w 2017 roku stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Departamentu Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Zgodnie z zapisami uchwały Nr XLIX/811/10 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 27 września 2010 r., zmienionej uchwałą Nr XXII/324/16 z dnia 25 kwietnia 2016 r., w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego przy ul. Raclawickiej 56 w Krakowie w dniu 29 czerwca 2017 r. odbyło się posiedzenie Kapituły Nagrody w celu dokonania oceny zgłoszeń konkursowych oraz przedstawienia Zarządowi Województwa Małopolskiego rekomendacji do Nagrody Województwa Małopolskiego im. Romana Reinfussa za wybitne i szczególne osiągnięcia w dziedzinie zachowania lokalnej tożsamości kulturowej w Małopolsce w 2017 r.

Kapituła Nagrody obradowała w składzie określonym uchwałą Nr 887/16 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 16 czerwca 2016 r. w sprawie powołania Kapituły Nagrody dokonującej oceny zgłoszeń do Nagrody Województwa Małopolskiego im. Romana Reinfussa za wybitne i szczególne osiągnięcia w dziedzinie zachowania lokalnej tożsamości kulturowej w Małopolsce. Nagroda Województwa Małopolskiego im. Romana Reinfussa jest nagrodą finansową o łącznej wysokości 20 000 zł. Przyznawana jest za całokształt działalności w trzech stopniach: I Nagroda w wysokości 10 000 zł, II Nagroda w wysokości 6 000 zł i III Nagroda w wysokości 4 000 zł. Laureaci zostają uhonorowani nagrodą finansową oraz okolicznościowym dyplomem i statuetką „Pniok”. W ramach nagrody dopuszcza się możliwość przyznania wyróżnień maksymalnie dwóm kandydatom.

Po dokonaniu oceny merytorycznej osiągnięć kandydatów, Kapituła Nagrody zarekomendowała Zarządowi Województwa Małopolskiego jako Laureatów następujące osoby:

Do I Nagrody im. Romana Reinfussa – **Pania Michalinę Wojtas** – choreografkę, tancerkę i folklorystkę. Jej przygoda z tańcem i kulturą ludową rozpoczęła się w 1964 r. w Regionalnym Zespole „Sądeczanie”, z którym była związana przez dziesięć lat. Początkowo jako tancerka oraz asystent choreografa, następnie instruktor. W latach 1977-1989 była instruktorem Regionalnego Zespołu Pieśni i Tańca „Lachy”, a następnie jego choreografem oraz kierownikiem artystycznym i organizacyjnym; pracowała jako instruktor Szkolnego Zespołu Tanecznego w Technikum Rachunkowości Rolnej w Marcinkowicach. Od 1985 r. do 1992 r. sprawowała społecznie funkcję kierownika dwóch edycji 3-letniego Studium Folklorystycznego w Nowym Sączu, kształcącego

instruktorów zespołów regionalnych. Przez te lata bardzo blisko współpracowała z Patronem Nagrody, prof. Romanem Reinfussem, który był Przewodniczącym Rady Programowej i opiekunem naukowym Studium i niezwykle cenił sobie współpracę z panią Michaliną. Przez wiele lat była wykładowcą w Polonijnym Studium Choreograficznym w Lublinie, a od 1998 r. do chwili obecnej prowadzi zajęcia w 4-letnim Polonijnym Studium Choreograficznym w Rzeszowie. Od 2011 r. prowadzi zajęcia z metodyki pracy z zespołem regionalnym oraz tańca regionu Lachów Sądeckich i Szczyrzyckich dla słuchaczy Studium Folklorystycznego, organizowanego przez Małopolskie Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu.

Do II Nagrody im. Romana Reinfussa – **Pana Pawła Stefanowskiego** – łemkowskiego etnografa, który całe życie poświęcił społecznie dla idei ratowania i animowania dziedzictwa kulturowego swojej rodzinnej Łemkowszczyzny. Jako pierwszy w Polsce, po II wojnie światowej, już w latach 50. i 60. XX w. zbierał łemkowskie zabytki i dokumentował świadectwa historii i kultury Łemków, prowadził poszukiwania i badania terenowe, zarówno w Karpatach, jak i na Ziemiach Zachodnich, pośród ludzi wysiedlonych w ramach akcji „Wisła”. W latach 50. i 60. integrował łemkowską młodzież prowadząc zespoły folklorystyczne, należał do współzałożycieli słynnego, istniejącego do dzisiaj zespołu „Łemkowyna”. Zgromadził najcenniejszą w Polsce kolekcję łemkowskich strojów ludowych, a także uratował przed zniszczeniem wiele zabytków z zakresu kultury materialnej i dokumentów historycznych. W 1959 r. założył własne Muzeum Łemkowskie w Bielance, zbiory prezentował najpierw w swoim domu rodzinnym a od połowy lat 90., po dziś dzień, w starej łemkowskiej szkole. W latach 90. XX w. zaangażował się w reaktywowanie pracy Stowarzyszenia Ruska Bursa w Gorlicach, prowadzącego bardzo aktywną działalność kulturalną i edukacyjną wśród młodzieży łemkowskiej. Powołał do życia stowarzyszenie Rusiński Demokratyczny Krąg Łemków „Hospodar”, na którego czele stojąc walczył zarówno o sprawy łemkowskiego dziedzictwa, jak i o rozwiązywanie bieżących problemów Łemkowszczyzny, w tym o naprawienie krzywd wyrządzonych ludziom w ramach Akcji „Wisła”. Jest jednym z najbardziej znanych łemkowskich poetów, napisał wiele artykułów publicystycznych i etnograficznych o Łemkowszczyźnie, dokumentował życie Łemkowszczyzny w filmach dokumentalnych.

Do III Nagrody im. Romana Reinfussa – **Pana Dariusza Rzeźnika** – badacza folkloru, jego odtwórcę, śpiewaka, tancerza, instrumentalistę – heligonistę, a także nauczyciela śpiewu, tańców i gry na heligonce. Od 2009 r. jest kierownikiem zespołu „Dolina Popradu”. Jest prawdziwym pasjonatem „Małej Ojczyzny” działającym na rzecz ochrony dziedzictwa regionu Górali Nadpopradzkich. Z pasją i zaangażowaniem odtwarza ich folklor. Od lat trudni się jego dokumentowaniem, prowadzi kwerendy w muzeach i bibliotekach oraz etnograficzne badania terenowe, zbiera opisy dawnych zwyczajów i obyczajów. W sposób tradycyjny wykonuje pieśni ludowe, wzbogacając brzmienie wspianym drugim głosem. Bardzo znaczne są jego zasługi w upowszechnianiu wiedzy o wartości i znaczeniu dziedzictwa kulturowego lokalnego, m.in. poprzez spotkania z dziećmi i młodzieżą w szkołach i przedszkolach, a także ośrodkach czasowych. Prowadzi także unikalną Szkołkę Muzykowania Ludowego na heligonce. Jego wieloletnie zbieractwo pieśni i pasja badawcza zaowocowały wydaniem pierwszego w historii śpiewnika pieśni Górali Nadpopradzkich śpiewanych w XIX i XX w. pt. „Źródła pieśni”. Współinicjator powstania oraz Prezes Zarządu Stowarzyszenia Górali Nadpopradzkich w Piwnicznej-Zdroju. Absolwent III edycji Studium Folklorystycznego (2011-2013) przy Małopolskim Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu. Dariusz Rzeźnik związany jest z Regionalnym Zespołem „Dolina Popradu” od ponad 24 lat. Jako wspianiały tancerz i solista gra w większości prezentowanych przez zespół widowisk oraz programów kolędniczych.

Do wyróżnień w ramach Nagrody im. Romana Reinfussa Kapituła Nagrody zarekomendowała: Panią Halinę Ładoń oraz Pana Zdzisława Uchto.

Halina Ładoń całe życie poświęciła aktywnej pracy na rzecz swojej miejscowości Rodaki. Jest autorką wielu projektów z dziedziny kultury, ochrony tradycji, wydarzeń historycznych oraz ochrony środowiska i poprawy warunków życia mieszkańców. Podjęła wieloletnie starania o środki finansowe na remont zabytkowego drewnianego kościółka w Rodakach (z 1601 r.), który odzyskał swoją świetność. W ramach autorskiego projektu nagrodzonego przez Fundację na Rzecz Rozwoju Wsi, stworzyła Izbę Regionalną pt. „Chcemy zatrzymać czas”, gdzie zgromadziła pokaźną kolekcję przedmiotów, które przez kilka lat zbierała od mieszkańców swojej wsi. Przez wiele lat organizowała warsztaty na temat dziedzictwa kulturowego, odnowy wsi i wioski tematycznej. W 2009 r. wydała publikację „Dziedzictwo kulturowe wsi Rodaki” – prezentującą 24 domki drewniane, budowane w latach 30-tych, które pozostały we wsi. W latach 2009 i 2010 była współorganizatorem imprez „Otwarte ogrody” i „Otwarte zagrody”. Podczas tych imprez odwiedzane były zagrody mieszkańców, w których prezentowano różnego rodzaju twórczość ludową oraz dawne zwyczaje. Stworzyła Zespół Rodaczanie, który w br. obchodzi 5-lecie swojej działalności.

Pan Zdzisław Uchto znaczną część swego życia poświęcił poznawaniu, amatorskim badaniom i dokumentowaniu przeszłości rodzinnej okolicy – Uniejowa. Zbierał pamiątki kultury ludowej, a w szczególności narzędzia i maszyny używane w gospodarstwach i do uprawy roli, wyposażenie wiejskich chałup i budynków gospodarczych,

stare dokumenty i stroje. Poświęcał wiele czasu badaniom dokumentów źródłowych dotyczących jego okolicy. Kwerendy archiwalne przeprowadzone między innymi w archiwach parafialnych w parafiach Uniejów, Chodów i Miechów, w Archiwum Państwowym w Kielcach, Archiwum Państwowym w Radomiu, a także w archiwach diecezjalnych, dostarczyły cennych informacji z zakresu historii regionu. Niezwykle istotną była korespondencja z Państwowym Archiwum w Wiedniu skąd uzyskał dokumentację fotograficzną z okresu I wojny światowej oraz mapy z początku XIX w. Bogata wiedza folklorystyczna sprawia, że od wielu lat jest powoływany na przewodniczącego jury oceniającego występy grup kolędniczych. Efektem kilkudziesięciu lat gromadzenia materiałów o przeszłości dziejowej Małej Ojczyzny jest powstanie Mini skansenu, który jest swoistym ukoronowaniem i opus magnum Zdzisława Uchto. W byłych budynkach gospodarczych powstała Izba Pamięci, w której zgromadzone jest kilkaset eksponatów głównie o charakterze etnograficznym. Najcenniejsze z nich to kolekcja wag i przyrządów do ważenia, zbiór kilkunastu stacjonarnych silników spalinowych służących do napędu maszyn i urządzeń rolniczych. Mini skansen jest wielokrotnie odwiedzany przez zwiedzających, najczęściej grupy szkolne, a kolekcja silników z dużym sukcesem była prezentowana podczas XIX i XX Charsznickich Dni Kapusty. Całość zbioru dopełniają pamiątki kolejowe związane z istnieniem i funkcjonowaniem kolei.

Ustanowienie i przyznawanie dorocznej Nagrody Województwa Małopolskiego im. Romana Reinfussa za wybitne i szczególne osiągnięcia w dziedzinie zachowania lokalnej tożsamości kulturowej w Małopolsce ma na celu promowanie przez Województwo Małopolskie dobrych wzorców w zakresie szczególnego i aktywnego zaangażowania na rzecz ochrony wszelkich elementów lokalnego dziedzictwa kulturowego.